

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету **ІВНА САВИЦЬКА**
«_____» _____ 2024 р.
«СВІДІЛЕНО»

на засіданні кафедри іноземної
філології і перекладу
Протокол № 9 від 24.05.2024 р.
Завідувач кафедри
_____ Світлана АМЕЛІНА

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Англійська мова та друга іноземна»
_____ Юлія МАРКОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ДРУГОЇ
(ПОЛЬСЬКОЇ) МОВИ

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність 035 «Філологія»
Освітня програма «Англійська мова та друга іноземна»
Факультет гуманітарно-педагогічний
Розробник Захуцька О.В., PhD: доктор гуманітарних наук у галузі мовознавства,
доцент, доцент кафедри іноземної філології і перекладу

Київ – 2024

1. Опис навчальної дисципліни

«Комунікативні стратегії другої іноземної мови (польської)»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»	
Спеціальність	035 «Філологія»	
Спеціалізація	035.041 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)» 035.043 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)»	
Освітня програма	«Англійська мова та друга іноземна» «Німецька мова та друга іноземна»	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	—	
Форма контролю	1 семестр – залік, 2 семестр – екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1 р.н.	не передбачено навчальним планом
Семестр	1-2	—
Лекційні заняття	—	—
Практичні, семінарські заняття	60 год.	—
Лабораторні заняття	—	—
Самостійна робота	90 год.	—
Індивідуальні завдання	—	—
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	—

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії другої іноземної мови (польської)» є формування комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної та професійної компетенції студентів шляхом їх залучення до виконання професійно-орієнтованих завдань, формування інтерактивних навичок і вмінь усного та писемного мовлення з послідовним удосконаленням кожного окремого виду мовленнєвої діяльності; підготовка практичного перекладача нової генерації з чітко сформованою комунікативною компетенцією, яка дає змогу грамотно застосовувати здобуті знання у професійній діяльності.

Завдання:

- формування у студентів загальномовної та комунікативної компетентності;
- засвоєння студентами фонетики та граматики польської мови;
- розвиток культури писемного і усного мовлення та культури спілкування.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

спеціальні компетентності (СК):

СК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань

СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:
- повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	ла б.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Przekazywanie wiadomości														
Тема 1. Środki komunikacji	1-2	10		4			6							
Тема 2. Komunikacja werbalna vs niewerbalna	3-4	10		4			6							
Тема 3. Style komunikacji	5-6	10		4			6							
Тема 4. Specyfika płciowa języka	7-8	10		4			6							
Разом за змістовим модулем 1		40		16			24							
Змістовий модуль 2. Możliwości edukacyjne														
Тема 1. Zapewnienie podstaw do bardziej zaawansowanej nauki	9-10	9		4			5							
Тема 2. Podstawowe problemy w edukacji średniej i uniwersyteckiej	11-12	9		4			5							
Тема 3. Nauczanie to ruch dwukierunkowy	13-14	9		4			5							
Тема 4. Zarządzanie czasem nauki	15	8		2			6							
Разом за змістовим модулем 2		35		14			21							
Змістовий модуль 3. Nowe technologie informacyjne i nowoczesne środki komunikacji														
Тема 1. Język polski w prasie	1-2	10		4			6							
Тема 2. Przekazywanie wiadomości	3-4	10		4			6							

Тема 3. Rodzaje i rola reklamy we współczesnym życiu	5-6	10		4		6						
Тема 4. Historia mediów w Polsce	7-8	10		4		6						
Разом за змістовим модулем 3	40			16		24						
Змістовий модуль 4. Podróże kształcą												
Тема 1. Środki transportu	9-10	9		4		5						
Тема 2. Planowanie podróży i wakacji. Rezerwacja hotelowa	11-12	9		4		5						
Тема 3. Podróże i zakwaterowanie	13-14	9		4		5						
Тема 4. Podróżowanie – jeden ze sposobów na lepsze poznanie ludzi	15	8		2		6						
Разом за змістовим модулем 4	35			14		21						
Усього годин	150			60		90						

4. Теми семінарських занять
Навчальним планом не передбачено

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Змістовий модуль 1. Przekazywanie wiadomości Тема 1. Środki komunikacji	4
2	Тема 2. Komunikacja werbalna vs niewerbalna	4
3	Тема 3. Style komunikacji	4
4	Тема 4. Specyfika płciowa języka	4
5	Змістовий модуль 2. Możliwości edukacyjne Тема 1. Zapewnienie podstaw do bardziej zaawansowanej nauki	4
6	Тема 2. Podstawowe problemy w edukacji średniej i uniwersyteckiej	4
7	Тема 3. Nauczanie to ruch dwukierunkowy	4
8	Тема 4. Zarządzanie czasem nauki	2
9	Змістовий модуль 3. Nowe technologie informacyjne i nowoczesne środki komunikacji Тема 1. Język polski w prasie	4

10	Тема 2. Przekazywanie wiadomości	4
11	Тема 3. Rodzaje i rola reklamy we współczesnym życiu i	4
12	Тема 4. Historia mediów w Polsce	4
14	Змістовий модуль 4. Podróże kształcą Тема 1. Środki transportu	4
15	Тема 2. Planowanie podróży i wakacji. Rezerwacja hotelowa	4
16	Тема 3. Podróże i zakwaterowanie	4
17	Тема 4. Podróżowanie – jeden ze sposobów na lepsze poznanie ludzi	2
18	Усього годин	60

6. Теми лабораторних занять
Навчальним планом не передбачено

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Змістовий модуль 1. Przekazywanie wiadomości Тема 1. Środki komunikacji	6
2	Тема 2. Komunikacja werbalna vs niewerbalna	6
3	Тема 3. Style komunikacji	6
4	Тема 4. Specyfika płciowa języka	6
5	Змістовий модуль 2. Możliwości edukacyjne Тема 1. Zapewnienie podstaw do bardziej zaawansowanej nauki	5
6	Тема 2. Podstawowe problemy w edukacji średniej i uniwersyteckiej	5
7	Тема 3. Nauczanie to ruch dwukierunkowy	5
8	Тема 4. Zarządzanie czasem nauki	6
9	Змістовий модуль 3. Nowe technologie informacyjne i nowoczesne środki komunikacji Тема 1. Język polski w prasie	6
10	Тема 2. Przekazywanie wiadomości	6
11	Тема 3. Rodzaje i rola reklamy we współczesnym życiu i	6
12	Тема 4. Historia mediów w Polsce	6
14	Змістовий модуль 4. Podróże kształcą Тема 1. Środki transportu	5
15	Тема 2. Planowanie podróży i wakacji. Rezerwacja hotelowa	5
16	Тема 3. Podróże i zakwaterowanie	5
17	Тема 4. Podróżowanie – jeden ze sposobów na lepsze poznanie ludzi	6
18	Усього годин	90

Зразки контрольних завдань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Тестові завдання (зразок)

1. - Już jesteś?! To impreza tak szybko się skończyła? - Nie, nie. Toczy się ___ parą. Przyszłam tylko po baterie do aparatu.
  - a. wielką
  - b. pełną
  - c. całą
2. Od wielu lat poradnia „Warto rozmawiać” pomaga ___ uniknąć rozwodu.
  - a. małżeństwom
  - b. param
  - c. kolegom
3. Przez kilka pierwszych ___ odpoczywałem: spacerowałem, zwiedzałem i po prostu leniuchowałem.
  - a. dniów
  - b. dnie
  - c. dni
4. Poznaliśmy się na wycieczce po Europie _____.
  - a. przed latami
  - b. przed laty
  - c. przed lat
5. Co dasz dobremu ____, nie zginie.
  - a. przyjacielowi
  - b. przyjacielu
  - c. przyjaciela
6. Walizka jest ___ od torby.
  - a. lekksza
  - b. lżejsza
  - c. lekkisza
7. Rodzice, którzy adoptowali dziecko.
  - a. przyjęci
  - b. przyjomni
  - c. przybrani
8. Polska hodowla koni ma swoją uznaną _____.
  - a. międzynarodową chwałę
  - b. międzynarodową renomę
  - c. międzynarodowy prestiż
9. Przez całe życie uczymy się ___ ze sobą kolory, kontrastować i bawimy się różnymi kombinacjami.
  - a. zestawiać
  - b. ustawiać
  - c. przystawiać
10. „decyzje podejmowane w pośpiechu i bez namysłu zwykle okazują się niekorzystne”
  - a. co za dużo, to niezdrowo
  - b. co nagle, to po diable
  - c. co z oczu, to z myśli
11. Do przedszkola są przyjmowane ___ dzieci.
  - a. trzechletnie
  - b. trójletnie
  - c. trzyletnie

12. ____ sobie, że po męczącym dniu moja ciocia pójdzie wcześniej spać.
- Pomyślałaś
  - Pomyślałam
  - Pomyślała
13. Najważniejsze ____ w Polsce to trzoda chlewna, bydło i drób.
- zwierzęta hodowlane
  - zwierzęta domowe
  - zwierzęta dzikie
14. *ujrzeć światło dzienne*
- wstać wcześniej rano
  - powstać, narodzić się
  - obudzić się w środku dnia
15. Kolejnych 7 ____ spędziłem na podawaniu lekarstw zwierzętom.
- tygodnie
  - tygodni
  - tygodniów
16. W ZOO mieszkało dużo ____, między innymi trzy ____.
- zwierząt / orłów
  - zwierząt / orły
  - zwierzęta / orzely
17. Przyjaźnimy się tak długo, bo po prostu obie ____.
- patrzemy przez różowe okulary
  - zjemy beczkę soli
  - nadajemy na tych samych falach
18. Brat, z którym masz tylko wspólną matkę lub wspólnego ojca.
- rodny brat
  - przyrodni brat
  - krewny brat
19. Na wakacjach nad morzem mieszkałam w ____ hotelu.
- pięciupiętrowym
  - pięćpięćtrowym
  - pięciopiętrowym
20. Młode ____ są bardzo zabawne.
- cielęta
  - ciela
  - cielę
21. ____ drogę wybierzesz, zawsze dojdiesz do celu.
- Którakolwiek
  - Którejkolwiek
  - Którąkolwiek
22. Najpierw ____ dziecko do przedszkola, a potem ____ lekcje.
- odprowadziłam / poprowadziłam
  - przeprowadziłam / doprowadziłam
  - wyprowadziłam / sprowadziłam
23. To przedział przeznaczony dla ____ matek z ____ dziećmi.
- dwóch / czworgiem
  - dwojga / czworgiem
  - dwójki / czterema
24. Nie znam ____ . Nigdy wcześniej ich nie widziałem.
- tego państwa
  - tych państw
  - tych państwa

25. Nie mogę się z panem zgodzić w tej _____.
- sprawie
  - kwestii
  - dyskusji
26. Ania była zmęczona po przeprowadzce, ___ znalazła siłę, żeby się rozpakować.
- lecz
  - aczkolwiek
  - zanim
27. Ten podręcznik _____ napisany przez Iwonę Stempkę rok temu.
- został
  - był
  - będzie
28. Krowy to dorosłe samice, byki to dorosłe ____, woły to ____, a cielęta to ____
- samce rozplodowe / samce nierozplodowe / osobniki młode
  - osobniki młode / samce rozplodowe / samce nierozplodowe
  - samce nierozplodowe / samce rozplodowe / osobniki młode
29. (ja) _____ nie uczyła się polskiego, nie _____ rozmawiać z Polakami.
- gdyby / mogłaby
  - gdybyś / mogłabyś
  - gdybym / mogłabym
30. Moim _____ język polski jest bardzo trudny.
- wzrokiem
  - opinii
  - zdaniem

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС магістр Спеціальність 035 «Філологія» 1 курс	Кафедра іноземної філології і перекладу	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №1 з дисципліни <u>«Комунікативні</u> <u>стратегії другої</u> <u>іноземної мови</u> <u>(польської)»</u>	Затверджую зав. кафедри <hr/> Амеліна С.М. Протокол № _____ від _____
Pytania egzaminacyjne			
<p>1. Proszę przeczytać tekst i przedstawić jego streszczenie.</p> <p style="text-align: center;">Praca za granicą</p> <p>Michał postanowił zmienić coś w swoim życiu. Jednym z elementów, o których pomyślał, jest zmiana pracy. Tym razem jednak Michałowi nie chodziło o znalezienie innej pracy w jego mieście. Chciał przy okazji zwiedzać inne kraje – tam więc też chciał znaleźć pracę. Dzięki temu mógłby finansować swoją podróż z tego, co zarobi na miejscu – nie będzie więc musiał wydawać zbyt wiele ze swoich oszczędności.</p> <p>Michał rozpoczął poszukiwania od wyboru kraju, do którego mógłby się udać. Ze względu na znajomość angielskiego jako języka obcego – rozważał głównie kraje, w których najłatwiej porozumieć się w tym języku – preferowane zatem były Wielka Brytania i Irlandia, a niekoniecznie takie kraje jak choćby Francja. Nie bez znaczenia była też kwestia umiejętności Michała. Wiadomo, że zapotrzebowanie na niektóre zawody jest całkowicie inne niż w innych. Kierowca odsnieżarki będzie musiał się przebranżowić gdy będzie chciał pracować w Afryce.</p> <p>Ważne jest też, by być świadomym kosztów utrzymania. Duża pensja w Szwajcarii czy w Skandynawii może wyglądać mniej imponująco, gdy uwzględnimy wysokie ceny w tych krajach. Dla wielu osób ważne są również aspekty kulturowe – do zwyczajów panujących w wielu krajach czasem ciężko się przystosować. Warto jednak wierzyć we własne możliwości i próbować nowych wyzwań – tak jak Michał.</p>			

2. Proszę opowiedzieć o najważniejszych problemach społecznych, których obecnie doświadczają Ukraińcy i Polacy. Czy są między nimi różnice i jakie?
Zadania różnego typu
1) Proszę uzupełnić według wzoru: <i>Te filmy są <u>ściągnięte</u> (ściągnąć) z Internetu.</i> - Projekt został ___ (zrealizować) dzięki funduszom unijnym.
2) Proszę podać wyraz o znaczeniu: „zakaz przebywania na ulicach między 22 a 6 rano” - godzina _ _ _ _ c _ _ _ _
3) Proszę wybrać poprawną odpowiedź: - Proszę, nie (mów / powiedz) mamie, co zrobiłem.
4) Proszę od wyrazu kursywą utworzyć odpowiedni wyraz pochodzący: <i>zaśmiecać</i> otoczenie – wyrzucić ___ na śmietnik
5) Proszę wybrać poprawną odpowiedź: - Wojtusi, ___ teraz umyć zęby!   a. idź   b. jedz   c. jedź
6) Proszę wybrać właściwy wyraz: „zasłona, która idzie w górę, gdy zaczyna się spektakl” a. kurtyna   b. obsada   c. widownia
7) Proszę zaznaczyć, czy podane zdanie jest prawdziwe czy nieprawdziwe: - W najlepszym czasie antenowym reklamy są zazwyczaj tanie.
8) Proszę wybrać właściwą odpowiedź: - Zanieczyszczenie powietrza i wody jest ___ dzisiejszej cywilizacji. a. wielkim problemem   b. wielkim problemom   c. wielki problem
9) Proszę wyjaśnić znaczenie frazeologizmu: <i>coś spada na kogoś jak grom z jasnego nieba</i>
10) Proszę dokończyć frazeologizm: - Piszesz jak ___ pazurem. Nie mogłem tego przeczytać!

8. Методи навчання

Словесні: лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; практичні: метод вправ, практична робота.

Наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

Практичні методи: усні вправи – усний аналіз фактичного матеріалу на базі засвоєння теорії, письмові вправи — конспектування, письмові вправи на множинний вибір, стилістичний аналіз автентичного твору.

Робота з підручниками та науковими статтями, робота з електронними бібліотеками та словниками.

9. Форми контролю

Види: поточний, підсумковий.

Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування, перевіряється виконання самостійної роботи студентів, проводиться поточне тестування, написання модульної контрольної роботи після вивчення кожного модуля.

Форма контролю: **залік**.

Підсумковий контроль успішності студентів проводиться під час заліку відповідно до графіку проведення екзаменаційної сесії.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10).

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R дис** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації **R ат** (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R нр** (до 70 балів): **R дис = R нр + R ат**.

11. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Комплекс контрольних робіт для визначення залишкових знань з дисципліни, завдань для обов'язкових контрольних робіт.
3. Тестові завдання для підсумкового контролю знань студентів.
4. Методичні рекомендації з «Комунікативні стратегії другої іноземної мови (польської)».

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Ciesielska-Musameh Róża, Guziuk-Świca Barbara, Przechodzka Grażyna. Z polskim w świat. Podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego. Część 2. Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2023. 348 s.
2. Gębał Przemysław. Od słowa do słowa toczy się rozmowa. Repetytorium leksykalne z języka polskiego jako obcego dla poziomów B1 i B2. Wydanie 2. Kraków: Universitas, 2022. 204 s.
3. Lipińska Ewa, Dąbbska Elżbieta Grażyna. Kiedyś wrócisz tu... Część II: By szukać swoich dróg i gwiazd (C1). Wydanie 2. Kraków: Universitas, 2023. 292 s.
4. Lipińska Ewa. Nie ma róży bez kolców. Ćwiczenia ortograficzne dla cudzoziemców. Wydanie 2. Kraków: Universitas, 2022. 244 s.
5. Pyzik Józef. Przygoda z gramatyką. Fleksja i słowotwórstwo imion. Ćwiczenia funkcjonalno-gramatyczne dla cudzoziemców (B2, C1). Kraków: Prolog, 2022. 466 s.

Інформаційні ресурси

1. Materiały do nauczania języka polskiego. Dostęp: <http://e-polish.eu/main/materials/index.html>
2. Po polsku po Polsce. Dostęp: <https://www.popolskupopolsce.edu.pl/>
3. Polska półka filmowa. Dostęp: <https://polskapolkafilmowa.pl/>
4. Polski jako język obcy. Dostęp: <http://www.superkid.pl/polski-dla-dzieci-jako-jezyk-obcy>
5. Polski / slowka.pl. Dostęp: <http://www.polski.slowka.pl/>
6. Portal Edukacyjny. Język polski online / Kultura / Sztuka. Dostęp: <http://polski-online.pl/>
7. Wielki słownik języka polskiego. Dostęp: <https://wsjp.pl/>